

Scenariusz zajęć – szkoła podstawowa

Małgorzata Siudak

Temat – Jak sobie radzić z wielką wodą – Rodzinny Plan Powodziowy

Cel zajęć – Celem zajęć jest uświadomienie młodzieży zagrożenia powodziowego oraz przekazanie wiedzy na temat metod radzenia sobie z tym zagrożeniem, w tym na temat prewencji powodziowej oraz zasad postępowania w czasie i po powodzi dla ochrony zdrowia i ograniczenia strat powodziowych.

Poziom edukacyjny – klasa IV-VI szkoły podstawowej

Czas trwania – 45 min

Metody – wykład oraz praca w grupach zakończona wspólną dyskusją

Materiały – slajdy (prezentacja), komplety karteczek do pracy w grupach, arkusze papieru z flipcharta lub szarego pakowego, pisaki, masa przyklepna do naklejania karteczek na papier, ulotka z Rodzinnym Planem Powodziowym.

Uczeń po zajęciach:

- Ma świadomość zagrożenia powodzią na terenie Żuław
- Rozumie przyczyny i skutki powodzi
- Wie, że można ograniczyć straty powodziowe
- Zna metody ograniczania skutków powodzi, ze szczególnym uwzględnieniem metod indywidualnych
- Wie, jak przygotować Rodzinny Plan Powodziowy
- Zna zasady postępowania w czasie i po powodzi (bezpieczne zachowania)
- Zna numery, sygnały i kolory alarmowe
- Zna instytucje i służby kompetentne w zakresie ochrony przeciwpowodziowej.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

p.	Przebieg zajęć	Treść	Czas	Uwagi organizacyjno-metodyczne
1.	Wprowadzenie	Zapoznanie uczniów z tematem i planowanym przebiegiem zajęć	3 min	Poinformowanie uczniów, że zajęcia będą obejmowały krótki wykład – wprowadzenie do zajęć oraz warsztat (pracę w grupach i wspólne omówienie efektów pracy).
2.	Wykład	Zagrożenie powodziowe na Żuławach, przyczyny powodzi, strategię ograniczania strat, Rodzinny Plan Powodziowy	15 min	Prezentacja (max 10 slajdów)
3.	Warsztat (praca w grupach metodą diagramu Ishikawy)	Metody ograniczania skutków powodzi przed, w czasie i po powodzi	10 min	Omówienie zadania i rozdanie materiałów: kopert z jednakowymi zestawami karteczek, jednakowymi planszami z 3-ma osiami – diagram Ishikawy (3 fazy powodzi – przed, w czasie i po powodzi), pisaków i masy do przyklejania karteczek. Zadanie polega na: <ol style="list-style-type: none"> 1. Posegregowaniu karteczek z otrzymanej koperty opisujących sposoby ograniczania skutków powodzi w różnych jej fazach (przed-prewencja, w czasie i po powodzi). 2. Naklejeniu tych karteczek w odpowiednich miejscach na planszy – na jednej z osi. 3. Praca odbywa się na czas – prowadzący przerywa pracę po upływie 5 min. Następnie wybiera jedną grupę (ewentualnie grupa może się zgłosić), która będzie prezentowała wyniki pracy na forum klasy.

4.	Omówienie wyników pracy warsztatowej – dyskusja	Metody ograniczania skutków powodzi przed, w czasie i po powodzi (c.d.)	15 min	<p>1. Prezentacja efektów pracy przez wybraną grupę.</p> <p>2. Po omówieniu wszystkich naklejonych karteczek prowadzący zwraca się do pozostałych grup, by to skorygowały i ewentualnie uzupełniły o następane karteczki (brakujące)</p> <p>3. Prowadzący podsumowuje zadanie na uzupełnionej wspólnie planszy (ewentualnie ma przygotowany slajd z prawidłowymi odpowiedziami).</p>
5.	Zadanie pracy domowej	Rodzinny Plan Powodziowy (RPP)	2 minuty	<p>Prowadzący rozdaje ulotkę z Rodzinnym Planem Powodziowym i poleca na zadanie domowe opracowanie indywidualnego rodzinnego planu przez uczniów wspólnie z rodzicami.</p> <p>Uwaga: <i>Sposób opracowania Planu jest szczegółowo opisany na ulotce (rodzice mogą się z tym zapoznać), ale problemem może być zdobycie przez rodziców informacji na temat zasad działania lokalnego planu reagowania (dróg i miejsc ewakuacji, sygnałów alarmowych obowiązujących w danej miejscowości, numerów alarmowych itp.). Być może takie informacje należy dołączyć dodatkowo do ulotki z RPP lub zorganizować wcześniej w szkole spotkanie z przedstawicielem gminnego centrum zarządzania kryzysowego.</i></p>

www.zulawy.gda.pl
www.facebook.com/edukacjapowodziowa

Materiały dla prowadzącego:

1. **Prezentacja ppt.** Prezentację dla prowadzącego zajęcia proponuje się przygotować w oparciu o slajdy z prezentacji przygotowanej na szkolenie dla nauczycieli;
2. **Zestaw karteczek do koperty.** Proponuje się przygotować po max 10 karteczek z prawidłowymi zachowaniami lub działaniami dla każdej fazy powodzi (na każdą z 3-ch osi). Większość tych zachowań i działań jest zgodna z listą zawartą w scenariuszu „oryginalnym” zaakceptowanym przez RZGW w Gdańsku. Pozostałe działania i zasady zawarte są w Rodzinnym Planie Powodziowym rozdawanym na koniec zajęć, jako zadanie domowe.

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków
Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Faza prewencji (oś – przed powodzią)

1. Poznanie zagrożenia powodziowego dla swojego domu (sprawdzenie, czy nasz dom może zostać zalany w czasie powodzi i jak głęboka może być woda wokół niego);
2. Poznanie sygnałów alarmowych oraz dróg, którymi należy się ewakuować w razie powodzi oraz miejsc ewakuacji (dokąd mamy się ewakuować);
3. Przygotowanie domu do powodzi (wykonanie specjalnych zabezpieczeń na okna, drzwi, kanalizację, które są zakładane, gdy zostanie ogłoszony alarm powodziowy);
4. Urządzenie domu w taki sposób, żeby cenne przedmioty (wyposażenie domu) były od początku umieszczone na górnych piętrach, aby w razie powodzi nie zostały zalane;
5. Opracowanie Rodzinnego Planu Powodziowego – ustalenie tego co musimy zabrać ze sobą w razie ewakuacji, gdzie będzie nasze miejsce kontaktowe, jak zabezpieczyć dom przed jego opuszczeniem, którymi drogami i gdzie będziemy się ewakuowali, co zrobić ze zwierzętami i samochodem oraz z maszynami;
6. Ubezpieczenie domu i wyposażenia na wypadek powodzi;
7. Dbanie, by wody deszczowe miały dobry odpływ z okolicy domu, a rowy wzdłuż dróg i rowy melioracyjne oraz przepusty były zadbane (oczyszczone ze śmieci i chwastów, odmulone);

Faza/oś – w czasie powodzi

1. Słuchanie komunikatów i postępowanie zgodnie z zaleceniami służb i władz lokalnych;
2. Postępowanie zgodnie z opracowanym Rodzinnym Planem Ewakuacji;
3. Wyłączenie instalacji elektrycznej i gazowej;
4. Zabezpieczenie okien i drzwi oraz kanalizacji;
5. Odprowadzenie w bezpieczne miejsce lub uwolnienie z uwięzi zwierząt gospodarskich;
6. Przeniesienie wartościowych rzeczy na wyższe kondygnacje;
7. Wywiezienie w bezpieczne miejsce pojazdów i maszyn;
8. Przeniesienie w bezpieczne miejsce substancji szkodliwych (środków chemicznych, farb, nawozów sztucznych, olejów itp.);
9. Ewakuowanie się do zaplanowanego miejsca lub na miejsce położone wyżej, gdy nie wiemy gdzie się ewakuować;
10. Zachowanie zasad bezpieczeństwa: nie wjeżdżanie, ani nie wchodzenie na tereny zalane wodą, szczególnie gdy woda płynie wartko lub znajdujemy się w nieznanym terenie (może nas porwać nurt lub woda może się okazać głęboka);

Faza/oś – po powodzi

1. Zachowanie zasad higieny: unikać kontaktu z wodami powodziowymi (są skażone chemicznie i bakteriologicznie), nie spożywać żywności, która miała kontakt z wodą powodziową (nawet konserw), pić tylko wodę butelkowaną lub przegotowaną, poddać się szczepieniom ochronnym.
2. Sprawdzenie (przed powrotem do domu po powodzi) stanu technicznego – upewnienie się, że nie grozi jego zawalenie;
3. Sprawdzenie, czy wyłączone są instalacje elektryczne i gazowe, włączanie ich dopiero, gdy sprawdzi ich stan specjalista;
4. Sporządzenie dokumentacji fotograficznej i opisowej zniszczeń po powodzi (dla zakładu ubezpieczeniowego i dla uzyskania pomocy od państwa);
5. Odkazanie domu (ścian, podłóg) i wszystkich przedmiotów po ich oczyszczeniu z brudu (wszystkie przedmioty, które miały kontakt z wodami powodziowymi są skażone bakteriologicznie);
6. Osuszenie budynku – nie można przystąpić do remontu domu i malowania ścian przed ich dokładnym osuszeniem;
7. Odgrzybienie wszystkich powierzchni specjalnymi preparatami – jeśli tego nie zrobimy rozwiną się na nich chorobotwórcze grzyby i pleśnie (powodują astmę, raka, alergie);
8. Zapewnienie pomocy psychologicznej, szczególnie dzieciom taka pomoc jest potrzebna.

